

Minderne fra luftkrigen over Danmark vender tilbage

21. marts 1945 angreb engelske Mosquito-bombere Shellhuset i København, hvor Gestapo havde hovedkvarter. Et af flyene, MOS SZ977, ramte ved indlyvningen et tårn, blev slået ud af kurs og styrtede ned ved Den Franske Skole på Frederiksberg. Røgen fra skolen fik efterfølgende andre fly til at tro, at skolen var Shellhuset, og de bombede den derfor. Det kostede 124 danskere livet, heraf 87 børn i Den Franske Skole. Piloten fra Mosquito-flyet, Peter Kleboe, og navigatøren, Reginald Hall, blev begravet på Bispebjerg Kirkegård. Foto: Scanpix

Over 1.000 allierede flyvere fra bl.a. England og USA blev skudt ned og dræbt i Danmark under Anden Verdenskrig. En ny hjemmeside kortlægger, hvor de blev skudt ned, og hvor de ligger begravet.

Af [Jens Ejsing](#)

Søndag den 28. september 2008, 22:30

En eftermiddag i maj 1944 blev stilheden brudt på det østlige Als. Det amerikanske bombefly »Stormy Weather« blev tvunget til at nødlande på en mark nær gården Skærtoft efter et bombetogt til Berlin. Kun en af flyets fire motorer virkede, da kaptajn Robert Clay landede det i marken, og efterfølgende blev han og resten af den ti mand store besætning taget af tyskerne og sendt i fangelejr i Nazityskland.

Et lille år efter, 21. marts 1945, blev Royal Air Force-piloten David Drews Mustang-jagerfly ramt af flak fra den tyske krydser »Nürnberg« i Københavns Havn i forbindelse med englændernes angreb på Gestapos hovedkvarter i Shellhuset. Flyet styrtede ned i Fælledparken, og den engelske pilot blev efterfølgende begravet på Bispebjerg Kirkegård.

De to historier er blot nogle af mange, der bliver fortalt på den nye hjemmeside airmen.dk, hvor den pensionerede historielærer Anders Straarup fra Randers fortæller om de mange allierede piloter, skytter og navigatører, der i kampen mod nazisterne blev skudt ned over Danmark i årene fra 1939-1945.

Kortlægning af styrt

Hjemmesiden kortlægger bl.a., hvor de allierede fly styrtede ned i Danmark, og hvor de dræbte besætninger i dag ligger begravet. 1.167 allierede flyvere endte deres dage i Danmark. Dertil kommer yderligere cirka 500, der styrtede i havet og aldrig er blevet fundet, ligesom andre 500 overlevede styrtene og blev ført til tyske fangelejre.

Anders Straarup har allerede brugt mange timer på hjemmesiden. Han er dog langt fra færdig. Der tilføjes hele tiden nye billeder og informationer, men allerede nu er den fyldt med den ene interessante oplysning efter den anden om de mange unge mænd, der satte livet på spil for en bedre verden under Anden Verdenskrig.

»Jeg har billeder af samtlige de monumenter, der er blevet rejst for de flybesætninger, der blev skudt ned, og jeg har angivet præcis, hvor de findes. Jeg har også fotos af samtlige gravsten for allierede flyvere begravet herhjemme,« forklarer Anders Straarup.

Bl.a. er det muligt at se og læse den hjertegribende tekst på air bomber Brian James' gravsten i Broballe. Han styrtede ned i januar 1944 sammen resten af besætningen på Lancaster-bombeflyet fra Royal Air Force. På stenen har hans forældre ladet skrive, at »her i dette venlige land efterlader vi vor elskede søn«. Brian James blev 22 år.

Flest styrt Syddanmark

Flyene styrtede ned i forbindelse med alt fra transporter og udsmidning af grej til danske modstandsfolk til mineudlægninger og bombetogter. Mange af flyene styrtede ned over det sydlige Danmark, hvilket ifølge Anders Straarup skyldes, at mange bombetogter til det gamle Østpreussen (Polen, red.) foregik via Syddanmark.

Det var da også i luften over sønderjyske Als, få måneder efter kaptajn Robert Clay og hans andenpilot havde landet »Stormy Weather« på marken ved Skærtøft, at to allierede bombefly blev ramt af sort uheld. De kolliderede med hinanden i luften natten til 16. september. De to Halifax-bombere fra henholdsvis det australske og det canadiske luftvåben var på vej hjem til baserne i England efter et togt til Kiel, da de stødte ind i hinanden. Alle 14 mænd omkom, og stumperne af flyene blev spredt over et stort område.

Anders Straarup vil med hjemmesiden sikre, at »viden om Anden Verdenskrig bliver tilgængelig for alle, der er interesserede i den«.

Der styrtede også tyske flyvere ned. Hvorfor er de ikke med i dit arbejde?

»Det var jo også sådan, at det var de allierede, der hjalp Danmark med at blive et frit land igen og verden med at slippe af med Nazityskland. Tyskerne var fjenderne,« siger han.

Eksterne links

På nettet:

- [Læs alt om de allierede flyvere.](#)